

ویژه نامه مجله ایرانی اخلاق و تاریخ پزشکی ایران، سال ۱۴۰۳ یازدهمین کنگره سالیانه اخلاق و پزشکی ایران و هشتمین کنگره اخلاق پرستاری ایران

ارائه پوستر

ملاحظات اخلاقی در سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی ملی مراقبت‌های سلامت: مطالعه‌ای کیفی

پیمان پرویززاد*

چکیده

سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی ملی مراقبت‌های بهداشتی‌درمانی تلاش‌هایی پیچیده هستند که به توجه دقیق به اصول اخلاقی نیاز دارند. این مطالعه‌ی کیفی با هدف بررسی آن دسته از ملاحظات اخلاقی انجام شد که باید در هنگام تدوین و اجرای سیاست‌ها و برنامه‌های حوزه‌ی سلامت کشور در کانون توجه قرار گیرند. در این مطالعه‌ی کیفی با کسانی که در بخش بهداشت و درمان نقشی کلیدی دارند، از جمله: سیاست‌گذاران، ارائه‌دهندگان خدمات بهداشتی‌درمانی و نمایندگان بیماران، مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته انجام شد. پانزده مصاحبه، تا مرحله‌ی اشباع داده‌ها، به‌صورت کلمه به کلمه پیاده و با استفاده از تحلیل موضوعی، تجزیه و تحلیل شدند. تجزیه و تحلیل داده‌ها، هفت ملاحظه‌ی اخلاقی کلیدی را که از مصاحبه‌ها پدید آمدند، آشکار کرد. این ملاحظات اخلاقی عبارت بودند از: • برابری و عدالت: تضمین دسترسی عادلانه به خدمات مراقبت‌های بهداشتی‌درمانی برای همه‌ی افراد جامعه، صرف‌نظر از وضعیت اجتماعی اقتصادی، نژاد، قومیت، یا سایر عوامل جمعیتی؛ • خودمختاری و رضایت آگاهانه: احترام به استقلال افراد و کسب رضایت آگاهانه برای مداخلات بهداشتی‌درمانی؛ • سودمندی: به‌حداکثر رساندن منافع و به‌حداقل رساندن آسیب در تصمیم‌گیری مراقبت‌های بهداشتی‌درمانی؛ • سوءاستفاده‌نکردن: جلوگیری از آسیب‌رساندن به بیماران؛ • محرمانگی و حریم خصوصی: حفاظت از محرمانه‌بودن و حریم خصوصی اطلاعات بیمار؛ • تخصیص منابع: اتخاذ تصمیم‌های منصفانه و عادلانه درباره‌ی تخصیص منابع کمیاب مراقبت‌های بهداشتی‌درمانی؛ • شفافیت و پاسخ‌گویی: تضمین شفافیت در فرایندهای تصمیم‌گیری و پاسخ‌گویی درباره‌ی نتایج سیاست‌ها و برنامه‌های مراقبت‌های بهداشتی‌درمانی. ملاحظات اخلاقی برای تضمین تدوین و اجرای سیاست‌ها و برنامه‌های مراقبت‌های بهداشتی‌درمانی مؤثر و عادلانه، بسیار مهم است. سیاست‌گذاران و ارائه‌دهندگان مراقبت‌های بهداشتی‌درمانی، با در نظر گرفتن دقیق این اصول اخلاقی می‌توانند تصمیماتی اتخاذ کنند که سلامت افراد و جامعه را به‌طور کلی ارتقا دهد.

واژگان کلیدی: اخلاق، سیاست سلامت، شفافیت، عدالت.

تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۱۰/۰۹

۱. معاونت توسعه مدیریت و منابع، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، تهران، ایران.

نویسنده مسئول:

Email: p.parvizrad@behdasht.gov.ir

کنگره سالیانه
اخلاق پزشکی و پرستاری ایران

Iranian Journal of Medical Ethics and History of Medicine, 2025, Vol. 17, Supplement 11th Annual Iranian Congress of Medical Ethics and 8th Nursing Ethics Congress

Poster Presentation

Ethical Considerations in Healthcare Policy-Making and National Planning: A Qualitative Study

Peyman Parvizrad*¹

Published: 30 December 2025

1. Vice Chancellery for Development Management & Resources, Iran Ministry of Health and Medical Education, Tehran, Iran.

**Corresponding Author*

Email: p.parvizrad@behdasht.gov.ir

Abstract

Healthcare policy-making and national planning are complex processes that require the integration of ethical principles to ensure fairness, effectiveness, and public trust. This qualitative study explores the key ethical considerations that should guide the development and implementation of healthcare policies and plans. A qualitative research design was utilized, incorporating semi-structured interviews with key stakeholders in the healthcare sector, including policymakers, healthcare providers, and patient representatives. A total of 15 interviews were conducted until data saturation was achieved. The interviews were transcribed verbatim and analyzed using thematic analysis. Thematic analysis identified seven key ethical considerations in healthcare policy-making and planning: (1) *Equity and Justice* – ensuring equitable access to healthcare regardless of socioeconomic status, race, or other demographic factors; (2) *Autonomy and Informed Consent* – respecting individual autonomy and ensuring informed decision-making in healthcare interventions; (3) *Beneficence* – prioritizing actions that maximize benefits and minimize harm; (4) *Non-Maleficence* – preventing harm to patients and communities; (5) *Confidentiality and Privacy* – safeguarding patient information and ensuring data protection; (6) *Resource Allocation* – making fair and justifiable decisions regarding the distribution of limited healthcare resources; and (7) *Transparency and Accountability* – promoting openness in policy decisions and ensuring accountability for outcomes. Ethical considerations play a critical role in shaping healthcare policies and national planning efforts. By integrating ethical principles into decision-making, policymakers and healthcare providers can foster policies that enhance public well-being, equity, and trust in the healthcare system. A structured ethical framework can help ensure that healthcare policies align with societal values and promote justice in health service delivery.

Keywords: Healthcare policy, Ethics, Qualitative research, Equity, Transparency, Resource allocation, Accountability.

